

Modern looks, touching understanding of basic directions of material and technical and financial problems of providing of activity in the organs of internal affairs, are described. Determination of concept of material and technical and financial support of the organs of internal affairs in the sphere of their professional activity is given.

УДК 351.713

Р. М. Семенець

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Визначено систему основних нормативно-правових актів, що регулюють місцеве оподаткування в Україні та порядок надходжень місцевих податків та зборів до місцевих бюджетів. Окрему увагу приділено визначенню понять: податковий закон, податкові рішення, податкові роз'яснення. Як наслідок, автором обгрунтовано позицію, згідно з якою нормативно-правове регулювання місцевого оподаткування в Україні характеризується дуалізмом.

Організація доходів держави та місцевого самоврядування ґрунтується на правових актах, а відповідні економічні відносини виступають зовні у формі правовідносин. Вони неможливі без відповідного правового оформлення, а їх існування як об'єктивних економічних категорій неможливе поза та незалежно від нормативної системи права як державного регулятора, підкреслював болгарський вчений М. Костов [1, с. 247].

Актуальність дослідження проблем нормативно-правового регулювання місцевих податків і зборів обумовлена гострою потребою вдосконалення інституту місцевого самоврядування і його нормативно-правової бази, розвитку податкових відносин, складовою частиною яких є місцеві податки і збори.

У цьому контексті метою цієї статті є розробка загальнотеоретичних основ податкового регулювання органів місцевого самоврядування, що є необхідною умовою для розуміння питань у розрізі розгляду внутрішньодержавних та міжнародних процесів, зокрема, проведення адміністративної реформи, адаптації національного законодавства до міжнародних норм і стандартів та удосконалення нормативно-правових актів, що регулюють місцеве оподаткування.

Серед відомих теоретиків права питаннями правового регулювання займалися такі науковці, як С. С. Алексєєв, В. М. Горшенєв, П. М. Рабінович, Т. В. Кашаніна, В. К. Самігулін, В. В. Копейчиков, А. М. Колодїй, С. Л. Лисенков, О. І. Осауленко, В. П. Пастухов, В. М. Сірих, В. О. Сумін, О. Д. Тихомиров, О. Ф. Скакун та ін.

Загальним питанням нормативно-правового регулювання сфери оподаткування тією чи іншою мірою приділили свою увагу О. О. Бандурка, В. Т. Білоус, А. К. Воронова, Р. А. Калюжний,

Н. Р. Нижник, Ю. О. Костенко, В. М. Кофлан, С. В. Пархоменко-Цироцианц, М. П. Кучерявенко, Н. Ю. Пришва, М. А. Пожидаєва, Л. А. Савченко, О. П. Угровецький та ін.

У загальній теорії права під правовим регулюванням розуміють сукупність різноманітних форм і засобів юридичного впливу держави на поведінку учасників суспільних відносин, який здійснюється з метою підпорядкувати цю поведінку встановленому в суспільстві правопорядку [2, с. 19–20]. За його допомогою досягається встановлення і організація процесу реалізації прав та юридичних обов'язків різними суб'єктами суспільних відносин.

У контексті даного дослідження мова має йти про встановлення обов'язку щодо сплати місцевих податків і зборів учасниками податкових відносин, якими відповідно виступають платники податків. При цьому обов'язковість сплати місцевих податків і зборів має бути забезпечена законним порядком встановлення та введення останніх.

Під встановленням податку в літературі розуміють визначення у податковому законі основних елементів платежу, які дозволяють учасникам податкових правовідносин однозначно розуміти свої права та обов'язки [3, с. 25].

Порядок введення податку залежить від того, чи це загальнодержавний, чи місцевий податок або збір. Місцеві податки та збори вводяться за рішенням органу місцевого самоврядування – відповідними сільськими, селищними чи міськими радами [3, с. 27], і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад згідно з п. 8.3 ст. 8 Податкового кодексу України [4] (далі – ПК України).

Отже, під правовим регулюванням місцевого оподаткування в Україні необхідно розуміти сукупність юридичних засобів впливу на поведінку платників податків з метою забезпечення виконання ними обов'язків щодо сплати на території відповідних територіальних громад встановлених та введених місцевих податків і зборів до місцевого бюджету.

З чого випливає, що правова основа місцевого оподаткування в Україні – це сукупність взаємозалежних, внутрішньо узгоджених основних нормативно-правових актів, що містять юридичні принципи і норми, спрямовані на правове регулювання суспільних відносин у сфері обов'язкової сплати на території відповідних територіальних громад встановлених та введених місцевих податків та зборів до місцевого бюджету. Її основне призначення – нормативно регламентувати (нормувати) організацію (структурування) системи місцевого оподаткування і забезпечувати її ефективне функціонування.

Розгляд питань місцевого оподаткування в Україні доцільно здійснювати за допомогою інструментарію механізму правового регулювання. Поняття механізму правового регулювання – одне з центральних у правовій науці. Під ним, на думку С. С. Алексєєва, розуміється «взята у єдності система правових засобів (юридичних

норм, правовідносин, актів реалізації норм права), за допомогою яких здійснюється результативний правовий вплив на відносини суспільства» [5, с. 364]. Непересічність ролі юридичних норм у такому механізмі полягає в тому, що вони є нормативною основою, його головним елементом.

Норми права – загальнообов'язкові, формально визначені правила поведінки, які встановлені або санкціоновані державою та забезпечені її примусовою силою [6, с. 216]. Норми права містяться, головним чином, у нормативних актах офіційних документах органів державної законодавчої або виконавчої влади правотворчого характеру. Слід зазначити, що правове регулювання місцевого оподаткування в Україні здійснюється певною системою законодавства, яка складається із сукупності нормативних актів, які відрізняються один від одного за деякими ознаками: назвою, юридичною силою, порядком прийняття тощо. Не зайве нагадати, що «право під певним кутом зору може бути охарактеризоване як «система норм», що поширюється на всі випадки цього роду, і у відповідності з якими повинна будуватися поведінка усіх осіб, що потрапили до нормативно регламентованої ситуації» [7, с. 86].

Правове регулювання місцевого оподаткування у країнах-членах Європейського Союзу здійснюється, виходячи зі ст. 9 Європейської хартії про місцеве самоврядування, в якій встановлено загальні вимоги до організації місцевих фінансів. Одна з них проголошує, що «принаймні частина фінансових коштів органів місцевого самоврядування повинна надходити за рахунок місцевих зборів і податків, ставки яких органи місцевого самоврядування вправі встановлювати в межах, визначених законом». Ця вимога знайшла своє відображення в національних законодавствах європейських країн.

Для України, яка підписала цю Європейську хартію 6 листопада 1996 р. (ратифікована Верховною Радою України 15 липня 1997 р.), вона також стала частиною національного законодавства [3, с. 29].

Велике значення для формування правових засад місцевого оподаткування в Україні має Конституція України [8]. Непересічне значення Конституції України в цій системі обумовлене її верховенством та вищою юридичною силою, прямою дією, застосуванням на всій території країни. Система законодавства щодо місцевого оподаткування базується, зокрема, на нормах розділу II Конституції України, де закріплено основні конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Стаття 67 Конституції встановлює, що «кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом». У розділі III закріплено, що «референдум не допускається щодо законопроектів з питань податків ...» (ст. 74). Згідно зі ст. 92 Конституції України податки і збори в Україні встановлюються виключно законами України. Та безпосередньо, що стосується місцевого оподаткування, «територіальні громади села, селища, міста встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону ...» (ст. 143 Конституції України).

Природно, що Конституція безпосередньо не встановлює перелік місцевих податків та зборів, відповідно не регулює місцеве оподаткування в Україні, але вона є базою для прийняття законів, які регулюють ці питання.

Центральне місце у механізмі правового регулювання місцевого оподаткування займають закони та інші законодавчі акти України. Верховенство закону виявляється, перш за все, у суворій відповідності йому всіх інших нормативних актів, оскільки закони (після Конституції) мають найвищу юридичну силу. Закони регулюють найважливіші питання державного та суспільного життя, їх норми складають серцевину, фундамент формування і розвитку інших правових норм [9, с. 55–57].

Для правового регулювання місцевого оподаткування в Україні першочергове значення мають нормативні акти Верховної Ради України, що підпадають під поняття «закону». Одним з таких законів, який фактично дублює положення Конституції України щодо повноважень органів місцевого самоврядування по встановленню місцевих податків та зборів, є Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [10]. Так, згідно зі ст. 26 вказаного Закону виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються питання щодо встановлення місцевих податків і зборів відповідно до ПК України (п. 24) та прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевих податках і зборах (п. 28). Відповідно до п. «а» ст. 28 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать такі самоврядні повноваження: укладення з юридичними і фізичними особами договорів на справляння місцевих зборів, обов'язковість укладення яких установається законодавством (підп. 7), підготовка та затвердження переліку спеціально відведених місць для паркування транспортних засобів (підп. 8) тощо.

Як видно з викладеного вище, ключову роль у місцевому оподаткуванні в Україні займає ПК України. Його особливість і навіть унікальність підкреслюють строки кодифікації – 10 років, а також кількість нормативно-правових актів, що були упорядковані внаслідок його прийняття – 120 одиниць. Крім того, наразі вже чинний ПК України не лише ліквідував внутрішні протиріччя та гармонізував податкову термінологію, але й був пов'язаний з реформуванням податкової системи.

Згідно зі ст. 8 ПК України до місцевих податків і зборів належать податки та збори, встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених цим Кодексом, рішеннями сільських, селищних і міських рад у межах їх повноважень, і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад. Перелік цих податків і зборів визначено у ст. 10 ПК України. Розділом XII ПК України безпосередньо визначені елементи місцевих податків і зборів.

Рішення про встановлення місцевих податків і зборів офіційно оприлюднюється відповідним органом місцевого самоврядування до 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому планується застосування встановлюваних місцевих податків та зборів або змін (плановий період). В іншому разі норми відповідних рішень застосовуються не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим періодом (підп. 12.3.4 п. 12.3 ст. 12 ПК України). Офіційно оприлюднене рішення про встановлення місцевих податків і зборів є нормативно-правовим з питань оподаткування місцевими податками та зборами (п. 12.5 ст. 12 ПК України).

Отже, наступними нормативно-правовими актами, що регулюють місцеве оподаткування в Україні, є рішення органів місцевого самоврядування. Зрозуміло, що кількість таких рішень відповідає кількості територіальних громад, що існують в межах України. Тому назвати та проаналізувати положення кожного з них вкрай не просто та навряд чи доцільно. Для прикладу наведемо лише деякі з них, а саме: Про затвердження Положення про місцеві податки і збори Ізюмської міської ради [11], Про встановлення місцевих податків і зборів у м. Києві [12] тощо. Крім того, органи місцевого самоврядування на кожен платіж розробляють і затверджують положення, яким визначається порядок сплати та перерахування до місцевого бюджету місцевих податків і зборів відповідно до переліку та в межах установлених ПК України граничних ставок.

З цього приводу в літературі зазначають, що правове регулювання місцевих податків і зборів здійснюється на двох рівнях: загальнодержавному та місцевому, або має дворівневий характер [13, с. 51]. На загальнодержавному рівні визначаються основи місцевого оподаткування, його форми, види платежів, їх система, коло платників і об'єктів оподаткування, загальні питання сплати та повною мірою питання відповідальності у процесі місцевого оподаткування. На місцевому рівні відбувається детальна регламентація окремо кожного із введених територіальною громадою місцевого податку і збору [14, с. 67]. У юридичній літературі у зв'язку з цим виділяють дві стадії: або визначення і встановлення місцевих податків та зборів [15, с. 79], або, як ми зазначали вище – встановлення та введення (підтримуємо останню точку зору).

Податки, що є складовими податкової системи, сплачуються на підставі правових актів, які у літературі пропонують іменувати «податковий закон». Податковий закон – це правовий акт законодавчого органу держави, яким на юридичних та фізичних осіб покладається обов'язок сплачувати до бюджету платежі у вигляді податків у певному розмірі та в точно фіксовані строки [3, с. 64]. З чого випливає, що встановлення місцевих податків і зборів відбувається на рівні податкового закону – ПК України. При цьому введення місцевих податків і зборів здійснюється рішенням органів місцевого самоврядування. Виходячи з чинних наукових тенденцій, пропонуємо зазначені рішення органів місцевого само-

врядування позначити терміном – «податкові рішення», під якими, на нашу думку, необхідно розуміти засновані на законі нормативно-правові акти сільських, селищних, міських рад щодо введення у межах їх повноважень на території відповідних територіальних громад місцевих податків і зборів.

Нині поширилася практика видання і зросла кількість таких актів, як роз'яснення органів Державної податкової служби (далі – органи ДПС), що стосуються трактування податковими органами положень податкового законодавства, в тому числі щодо сплати місцевих податків і зборів. Тож окремо слід зупинитися на з'ясуванні їх природи та змісту.

Основні вимоги щодо видів та змісту цих актів наразі закріплено у Порядку надання роз'яснень окремих положень податкового законодавства, затвердженому наказом Державної податкової адміністрації (далі – ДПА) від 12 квітня 2003 р. № 176 [16].

Податкові роз'яснення – це оприлюднення офіційного розуміння окремих положень законодавства з питань оподаткування уповноваженими на те контролюючими органами з метою обґрунтування їх рішень у разі проведення апеляційних процедур [3, с. 63]. Розрізняють два види податкових роз'яснень: узагальнюючі податкові роз'яснення та податкові роз'яснення.

Перші надаються ДПА обов'язково у випадках запровадження нових податків (зборів), внесення змін до чинних правил оподаткування та коли нормативно-правовий акт допускає неоднозначне трактування прав і обов'язків учасників правовідносин. Прикладом роз'яснення оподаткування місцевими податками та зборами є Узагальнююче податкове роз'яснення щодо окремих місцевих податків і зборів, затверджене наказом ДПА від 25 березня 2010 р. № 184 [17]. Проте, такі роз'яснення не мають сили нормативно-правових актів. Як наслідок, відсутні підстави розглядати їх як нормативно-правові акти, що регулюють місцеве оподаткування в Україні.

Як ми вже зазначали, другу групу складають податкові роз'яснення, до яких належать будь-які відповіді органу ДПС з питань окремих положень податкового законодавства, надані на запит зацікавленої особи (наприклад, лист ДПА від 15 лютого 2011 р. № 2977/6/15-0116 [18]), які також, вочевидь, не можуть містити норм права.

Поряд з нормативними актами, що регламентують права та обов'язки учасників податкових правовідносин, порядок встановлення та введення місцевих податків і зборів, окрему нішу займають нормативно-правові акти, якими регулюється порядок наповнення місцевих бюджетів, і відповідно, встановлюються підстави розподілу до тих чи інших фондів місцевих бюджетів введених на території конкретної територіальної громади місцевих податків і зборів. Такі нормативні акти безпосередньо не регулюють місцеве оподаткування, проте вони визначають правила наповнення

місцевих бюджетів, що є важливим для подальшого аналізу дієвості саме місцевих податків та зборів. У зв'язку з чим також приділимо їм увагу.

Відповідно до п. 10.6 ст. 10 ПК України, зарахування місцевих податків та зборів до відповідних місцевих бюджетів здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу України [19] (далі – БК України). Глава 11 останнього саме і пов'язана з надходженнями та витратами місцевих бюджетів. Особливо важливо виділити наступні статті БК України: ст. 64 «Склад доходів, що закріплюються за бюджетами місцевого самоврядування та враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів», ст. 66 «Склад доходів бюджету АРК, обласних та районних бюджетів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів», ст. 67 «Окремі особливості формування місцевих бюджетів», ст. 69 «Доходи місцевих бюджетів, що не враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів» та ін.

Наступним видом нормативно-правових актів, що встановлюють порядок формування місцевих бюджетів, виступають закони про держаний бюджет на той чи інший рік. Для прикладу наведемо положення чинного Закону «Про Державний бюджет України на 2011 рік» [20]. Згідно зі ст. 7 цього Закону податки і збори (обов'язкові платежі), які справлялися до 1 січня 2011 р. та не встановлені ПК України як загальнодержавні і місцеві податки та збори, включаючи розстрочені і відстрочені суми грошових зобов'язань, суми податкового боргу з урахуванням штрафних санкцій та пені, що обліковувалися станом на 31 грудня 2010 р., і суми, донараховані за актами перевірок, за цими податками і зборами (обов'язковими платежами), сплачуються платниками податку за правилами, встановленими відповідними законодавчими актами України, або стягуються у порядку, встановленому ПК України.

Розділ V цього Закону присвячений безпосередньо взаємовідносинам між державним бюджетом України та місцевими бюджетами. Так, у ст. 15 встановлені доходи загального фонду місцевих бюджетів на 2011 рік, у ст. 16 – обсяги міжбюджетних трансфертів на 2011 рік, у ст. 20 – джерела формування спеціального фонду місцевих бюджетів на 2011 рік тощо.

Таким чином, розглянувши основні нормативно-правові акти, що регулюють місцеве оподаткування в Україні, можемо зробити наступні висновки.

Правові засади місцевого оподаткування в Україні визначено Європейською хартією про місцеве самоврядування, Конституцією України та Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», безпосередньо місцеве оподаткування регламентується «податковим законом», що реалізується у положеннях ПК України та «податковими рішеннями», що реалізуються у рішеннях органів місцевого самоврядування.

Зарахування надходжень місцевих податків і зборів до місцевих бюджетів регламентується БК України та відповідними законами про державний бюджет України на кожен рік.

При цьому дослідження положень нормативно-правових актів, що безпосередньо регламентують місцеве оподаткування, дозволяє стверджувати, що правове регулювання місцевого оподаткування в Україні характеризується дуалізмом, що полягає у встановленні місцевих податків та зборів «податковим законом» та їх введенні «податковими рішеннями».

Список літератури: 1. Костов Милчо. Финансови правни отношения / Костов Милчо. – София : Изд-во на Българската Академия на науките, 1979. – 255 с. 2. Горшенев В. М. Способы и организационные формы правового регулирования в социалистическом обществе / В. М. Горшенев. – М. : Юрид. лит., 1972. – 258 с. 3. Пришва Н. Ю. Податковее право : [навч. посіб.] / Н. Ю. Пришва. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 368 с. 4. Податковий кодекс України : закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–14, 15–16, 17. – Ст. 112. 5. Алексеев С. С. Право: азбука – теория – философия. Опыт комплексного исследования / С. С. Алексеев. – М. : Статут, 1999. – 712 с. 6. Фаткулин Ф. Н. Проблемы теории государства и права : [курс лекций] / Ф. Н. Фаткулин. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1987. – 336 с. 7. Алексеев С. С. Теория права / С. С. Алексеев. – М. : БЕК, 1994. – 220 с. 8. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. 9. Самсонов В. Н. Административное законодательство: понятие, содержание, реформа / В. Н. Самсонов. – Харьков : Основа, 1991. – 120 с. 10. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21.05.1997. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст. 170. 11. Про затвердження Положення про місцеві податки і збори [Електронний ресурс] : рішення Изюмської міської ради від 28.01.2011 № 0195. – Режим доступу: http://www.dpa.kharkov.ua/page1.php?topic=14_p. 12. Про встановлення місцевих податків і зборів в м. Києві [Електронний ресурс] : рішення Київської міської ради від 23.06.2011 № 242/5629. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MR110254.html. 13. Рябець Н. В. Сучасні особливості справляння місцевих податків та зборів (приклад міста Києва) [Електронний ресурс] / Н. В. Рябець // Економічні науки. – 2011. – № 1. – С. 51–56. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/7_NMIW_2011/Economics/3_80788.doc.htm. 14. Кофлан В. М. Правове регулювання місцевих податків і зборів в Україні : [монографія] / В. М. Кофлан. – Ірпінь : НАДПСУ, 2005. – 176 с. 15. Ославський М. Особливості фінансово-правового регулювання місцевих податків і зборів / М. Ославський // Право України. – 2007. – № 11. – С. 77–80. 16. Про затвердження Порядку надання роз'яснень окремих положень податкового законодавства : наказ ДПА України від 12.04.2003 № 176 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 17. – Ст. 162. 17. Про затвердження Узагальнюючого податкового роз'яснення щодо окремих місцевих податків і зборів : наказ ДПА України від 25.03.2010 № 184 // Урядовий кур'єр. – 07.04.2010. – № 63. 18. Про розгляд листа [ТзОВ «Край – 2» від 12.01.2011 № 91 щодо придбання торгових патентів на провадження діяльності у сфері розваг] [Електронний ресурс] : лист ДПА України від 15.02.2011 № 2977/6/15-0116. – Режим доступу: <http://www.kompmp.rada.gov.ua/kompmp/doccatalog/document?id=48465>. 19. Бюджетний кодекс України : закон України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50–51. –

Ст. 572. 20. Про Державний бюджет України на 2011 рік : закон України від 23.12.2010 № 2857-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 7–8. – Ст. 52.

Надійшла до редколегії 23.01.2012

Дано определение системы основных нормативно-правовых актов, которые регулируют местное налогообложение в Украине и порядок поступлений местных налогов и сборов в местные бюджеты. Отдельное внимание уделено определению понятий: налоговый закон, налоговые решения, налоговые разъяснения. Как следствие, автором обоснована позиция, согласно которой нормативно-правовое регулирование местного налогообложения в Украине характеризуется дуализмом.

Determination of the system of basic normative-legal acts, that regulate local taxation in Ukraine and order of receivables of community charges and collections in local budgets, are determined. Separate attention is spared to determination of concepts: tax law, tax decision, tax elucidations. As a result, the author made his position, that normative-legal adjusting of local taxation in Ukraine is ambivalent.

УДК 251.72+351.863(477)

С. В. Симов'ян

КОНТРОЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ЯК ЗАСІБ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗЛОЧИННИХ ДОХОДІВ

Визначено види методів контролю, які є в розпорядженні Національного банку України. Доведено, що банківський контроль у сфері легалізації злочинних доходів є різновидом фінансового і необхідною складовою сучасної державної концепції боротьби з незаконним відмиванням коштів.

Посилення ролі банківської системи в ринкових умовах господарювання стало причиною розроблення нових форм та методів контролю з метою недопущення використання фінансових установ зокрема банків, в цілях, що можуть перешкоджати виконанню завдань, які поставлені перед державою. Значна роль у досягненні цієї мети належить встановленню ефективної процедури контролю з боку Національного банку України у сфері легалізації (відмивання) злочинних доходів.

Одержання нелегальних доходів від наркобізнесу, торгівлі людьми, контрабанди й інших злочинів є початковим етапом у процесі відмивання грошей. На наступних стадіях за допомогою різних схем кримінальні гроші потрапляють у легальну фінансову систему, де відбувається рух цих коштів по різних каналах, у тому числі і через рахунки в банках. Таким чином, з використанням банківської системи приховуються джерела походження капіталу, що власне і являє собою легалізацію незаконних доходів. Виходячи з цього для запобігання та протидії легалізації незаконно отриманих